

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
Τμήμα Διοίκησης Τουρισμού

Ιστορία Οικονομικών Θεωριών

Ενότητα 01

Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου

Διδάσκουσα: Δήμητρα Κουλουμπού (dkouloumprou@uniwa.gr)

Περιεχόμενα ενότητας

- Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου
- Η Δραστηριότητα των φιλοσόφων του Οικονομικού Κόσμου
- Keynes, John Maynard, Άποψη
- Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου ως Ομάδα Ανθρώπων
- Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου – Γιατί Φιλόσοφοι;
- Αναπαράσταση του Άτακτου Κόσμου ως μια Πειθαρχημένη Πορεία
- Ένα Αξιοπερίεργο Γεγονός
- Αντικείμενο Μαθήματος
- Τα Χρήματα – Μίλτος Σαχτούρης (Ποίηση)

Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου

- Οι φιλόσοφοι του οικονομικού κόσμου είναι μια μικρή ομάδα ανθρώπων οι οποίοι διέπλασαν και επηρέασαν τα μυαλά των ανθρώπων.
- Και επειδή όποιος ελέγχει το μυαλό των ανθρώπων ασκεί εξουσία μεγαλύτερη κι από αυτή των αρχόντων, αυτοί οι άνθρωποι έπλασαν και επηρέασαν τον κόσμο.

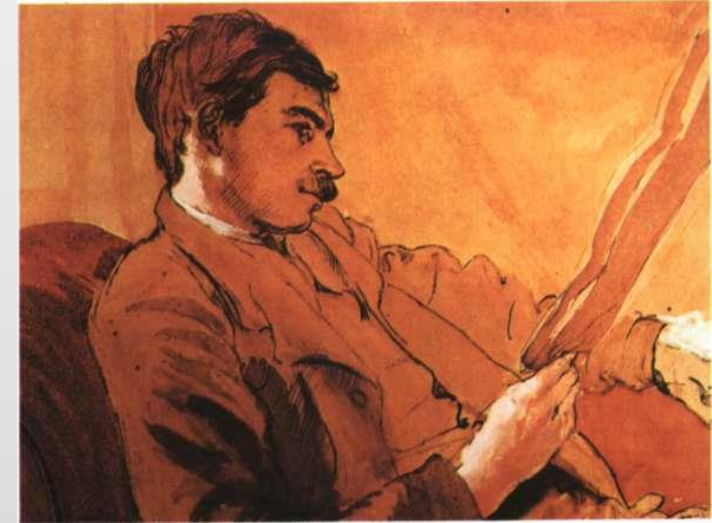
Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου - Δραστηριότητα

- Οι έρευνες που έκαναν οι μεγάλοι οικονομολόγοι είναι από τις πιο συναρπαστικές και παράτολμες που γνώρισε η ανθρωπότητα. Οι ιδέες με τις οποίες ασχολήθηκαν, επηρέασαν σημαντικά την καθημερινότητα μας
- Τα πειράματα που πρότειναν δεν μπορούσαν να γίνουν, όπως τα πειράματα των θετικών επιστημών, μέσα στην απομόνωση των εργαστηρίων.
- Οι θεωρίες των μεγάλων οικονομολόγων ήταν συγκλονιστικές και τα λάθη τους ολέθρια στον κόσμο.

Keynes, John Maynard, Άποψη

«Οι ιδέες των οικονομολόγων και των πολιτικών φιλοσόφων, είτε είναι σωστές είτε είναι λανθασμένες, έχουν πολύ μεγαλύτερη δύναμη απ' ό τι γίνεται ευρύτερα αντιληπτό. Στην ουσία, η Ανθρωπότητα κυβερνιέται από αυτές».

Keynes, John Maynard

**Keynes, John Maynard
(1883 - 1946)**

Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου – ως Ομάδα Ανθρώπων

- Ανάμεσα στην ομάδα των Φιλοσόφων του Οικονομικού Κόσμου υπήρχαν:

Ένας φιλόσοφος (Adam Smith),

ένας κληρικός (Thomas R. Malthus),

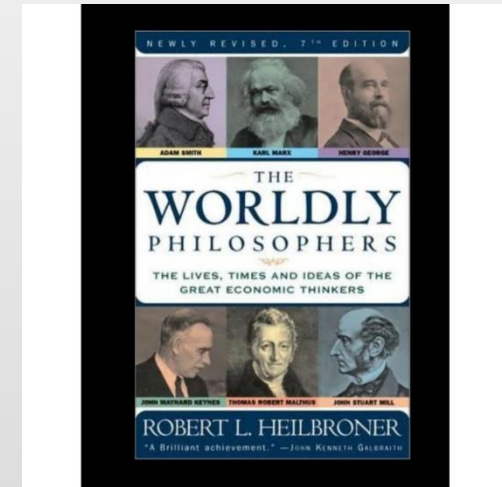
ένας χρηματιστής (David Ricardo),

ένας επαναστάτης (Karl Marx),

ένας ευγενής (Saint Simon), ένας εστέτ (John Maynard Keynes),

ένας σκεπτικιστής (Thorstein Veblen), ένας τρελός (Charles Fourier),

ένας αλήτης (Henry George).

Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου – ως Ομάδα Ανθρώπων

- Οι ομάδα των φιλοσόφων του οικονομικού κόσμου συγκέντρωνε πολλές εθνικότητες, πολλούς του τρόπους ζωής.
- Οι απόψεις τους σχετικά με τον κόσμο διέφεραν τόσο πολύ, όσο και οι τύχες τους.
  - Ο ένας υπήρξε ισόβιος υπερασπιστής των δικαιωμάτων των γυναικών και ο άλλος επέμενε ότι οι γυναίκες είναι κατώτερες από τους άντρες.
  - Ένας από αυτούς πολύ πλούσιος υπερασπιζόταν την κατάργηση του πλούτου. Ένας άλλος αρκετά φτωχός αποδοκίμαζε την φιλανθρωπία.

Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου – ως Ομάδα Ανθρώπων

- Ο κοινός τους παρονομαστής ήταν μία κοινή περιέργεια. Τους είχε συνεπάρει ο κόσμος γύρω τους – η πολυπλοκότητα του, η φαινομενική αταξία του, η σκληρότητα του η τόσο συχνά μεταμφιεσμένη σε υποκριτική καλοσύνη, και η επιτυχία την οποία εξίσου συχνά ο κόσμος αυτός αγνοούσε.
- Όλοι τους ήταν απορροφημένοι από την συμπεριφορά των συνανθρώπων τους, πρώτον κατά τη διαδικασία παραγωγής πλούτου και κατόπιν στο πώς τσαλαπατούσαν το διπλανό τους για να αποκτήσουν ένα κομμάτι αυτού του πλούτου.

Οι φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου – Γιατί Φιλόσοφοι;

- Προσπάθησαν να συμπεριλάβουν σε ένα φιλοσοφικό σχήμα την πιο υλική από όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες – τις ενέργειες για την παραγωγή πλούτου. Για αυτό τους ταιριάζει ο τίτλος «Φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου» (“The Worldly Philosophers”)
- Ποιος θα σκεφτόταν, αν δεν ήταν φιλόσοφος, να ψάξει για τάξη και σκοπιμότητα σε μία άπορη οικογένεια και σε κάποιο κερδοσκόπο που περιμένει έντρομος την καταστροφή;
- Ποιος θα έψαχνε για νόμους και αρχές σταθερότητας στο πλήθος που διαδηλώνει στους δρόμους ή στον έμπορο που χαμογελά στους πελάτες τους;

Αναπαράσταση του Άτακτου Κόσμου ως μια Πειθαρχημένη Πορεία

- Μόλις οι οικονομολόγοι ξετύλιξαν τα θεωρητικά μοντέλα τους ενώπιον των συγχρόνων τους, ο άπορος και ο κερδοσκόπος, ο μανάβης και ο όχλος δεν ήταν πια αταίριαστοι ηθοποιοί που για κάποιο ανεξήγητο λόγο βρέθηκαν να παίζουν στο ίδιο έργο.
- Γινόταν αμέσως αντιληπτό ότι ο κάθε ένας έπαιζε τον ρόλο του, είτε καλό, είτε κακό. Σίγουρα όμως απαραίτητο για την εξέλιξη της ανθρωπότητας.
- Όταν ολοκλήρωναν οι οικονομολόγοι, αυτό που ήταν μια κοινοτοπία ή ένας χαοτικός κόσμος, μεταλλασσόταν σε μία πειθαρχημένη κοινωνία με τη δική της νοηματοδοτημένη ιστορία.

Ένα Αξιοπερίεργο Γεγονός

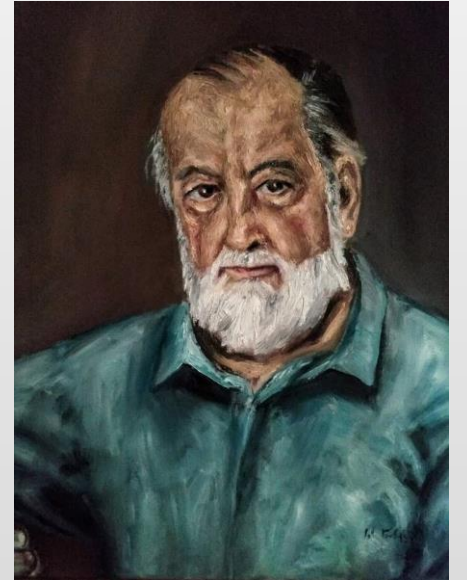
- Ο άνθρωπος πάλευε με τα οικονομικά προβλήματα πολύ πριν την από την εποχή των Φαραώ, και σε όλους αυτούς τους αιώνες είχαν ξεφυτρώσει φιλόσοφοι με το τσουβάλι, επιστήμονες, πολιτικοί φιλόσοφοι, ιστορικοί, εκατοντάδες καλλιτέχνες και χιλιάδες πολιτικοί. Γιατί λοιπόν δεν υπήρχαν οικονομολόγοι;
- Για την απάντηση στο παραπάνω ερώτημα θα χρειαστεί πρώτα να διερευνήσουμε την φύση ενός κόσμου προγενέστερου και μακροβιότερου από τον δικό μας. Ενός κόσμου στον οποίο ένας οικονομολόγος δεν θα ήταν απλώς αχρείαστος αλλά εντελώς αδιανόητος.

Αντικείμενο Μαθήματος

- Το κύριο αντικείμενο του μαθήματος θα είναι μια χούφτα άνθρωποι που έζησαν τους τρεις τελευταίους αιώνες.
- Πρώτα όμως, θα πρέπει να κατανοήσουμε τον κόσμο που προηγήθηκε της δικής τους εμφάνισης στο προσκήνιο.
- Θα πρέπει να παρακολουθήσουμε πώς αυτός ο προγενέστερος κόσμος γέννησε τη σύγχρονη εποχή, την εποχή των οικονομολόγων, μέσα στην αναταραχή και την οδύνη μιας μεγάλης επανάστασης.

Τα Χρήματα – Μίλτος Σαχτούρης (Ποίηση)

Λέει η τσιγγάνα:
— Διαβάζω χρήματα
μέσα στον ύπνο σου
έχεις μια ζωή πυκνή
γεμάτη χιόνι
όμως δεν ξέρω
πότε θα
γλιστρήσεις πέρα

Μίλτος Σαχτούρης
1919 – 2005

Τα Χρήματα – Μίλτος Σαχτούρης (Ποίηση)

λέει ο βοσκός:

—Όταν δεν αγαπάς τ' άστρα
τ' αρνιά μου θα σε μισήσουν
κι απ' το φεγγάρι
σου χαρίζω το μισό
που βγάζει φλόγες
από τη μεριά της λύσσας

Τα Χρήματα – Μίλτος Σαχτούρης (Ποίηση)

λέει ο θάνατος:

—Δικά μου τα χρήματα

δικό μου και το φεγγάρι

δικά μου το χιόνι και τ' αρνιά

κι οι κόκκινες φλόγες

Και

η τσιγγάνα

Και

ο βοσκός

Βιβλιογραφία

- **Οι φιλόσοφοι του οικονομικού κόσμου, Heilbroner Robert L. , 1η έκδοση/2000, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΕ**
- **Η εξέλιξη της οικονομικής σκέψης, Backhouse Robert E., 1η έκδοση/2009, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΕ**
- **Η γένεση της οικονομικής κοινωνίας, Heilbroner Robert L.,Mildberg William, 1η έκδ./2010, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΕ**
- **Ιστορία Οικονομικών Θεωριών, Νίκος Θεοχαράκης. Σημειώσεις μαθήματος.**
- **Μίλτος Σαχτούρης, Ποιήματα Άπαντα (1945 – 1998), Εκδόσεις Κέδρος.**